

Permbledhje jo-teknike

Prodhim i tubove prej plastike

Subjekti: FRUTIBEST shpk

NIPT: K42701204T

Administratori: Artan Halili

Tirane 2021

PERSHKRIMI I PROJEKTIT

Subjekti FRUTIBEST shpk eshte i regjistruar ne organet tatimore me nr identifikimi NIPT K42701204T me vendndodhje Elbasan, Bradashesh, Ish Kombinati Metalurgjik, Uzina 12. Subjekti FRUTIBEST shpk do te aplikojte per leje mjedisi te tipit B.

Klasifikimi bazuar ne ligjin 10448

Prodhim i produkteve plastike me I.D 7.13 Pervec rasteve te permdura ne veprimtarite e tipit A ose B te kesaj shtojce, prodhimi i produkteve prej plastike.

Objektivat e aktivitetit

Objektivi i pare i ketij aktiviteti do te jete te identifikojë ndikimet e mundshme negative mjedisore te ketij instalimi te cilat jane:

- Emetimet ne ajer dhe zhurmat
- Ndikimi ne flore/faune
- Mbetjet e gjeneruara nga aktiviteti i punetoreve
- Ndikime social-ekonomike
- Ndikim ne cilesine e jetes ne qendrat e banuara
- Ndikim ne rritjen e trafikut rrugor
- Ndikim ne peizazhin e zones

Objektivi i dyte i ketij aktiviteti eshte gjetja e alternativave qe jane me miqesore me mjedisin.

Vendodhja dhe karakteristikat fizike te projektit

- Instalimi dhe aktivitetet e tij

Operatori FRUTIBEST shpk do te ushtroje aktivitetin e prodhimit te tubove prej plastike. Vendi ku ushtrohet aktiviteti eshte ne Elbasan, Bradashesh, Ish Kombinati Metalurgjik, Uzina12. Dhe do te aplikoj per tu paisur me lje mjedi Tipi B.

- Lëndët e para dhe ato ndihmëse, substancat e tjera dhe energjia e përdorur ose e gjeneruar nga instalimi

Lendet e para ne kete aktivitet do te blihen te gatshme ne forme granuli. Lënda e parë e përdorur nga Subjekti FRUTIBEST sh.p.k, me nr. Nipt K42701204T, per prodhimin e tubave plastike është PVC dhe HDPE.

Gjendja e lëndës së parë në magazinë varion në bazë të aktivitetit prodhues dhe në varësi të sezonit.

Aktualisht në magazinë ndodhen:

- HDPE 180 ton
- PVC 20 ton

Shoqëria FRUTIBEST sh.p.k furnizohet me ujë nëpërmjet një pusi të hapur që në vitin 2014.

Uji i pusit shfrytëzohet kryesisht për nevoja hidrosanitare të punonjësve. Një pjesë e ujit të përdorur sigurohet nga reshjet, pasi të tillë e kërkon procesi teknologjik. Dhe kjo sasi uji përdoret në qark të mbyllur pasi shërben vetëm për ftohje.

Sasia e ujit të konsumuar nga pusi në një ditë është 3-4 m³.

Konsumi i energjisë elektrike është mesatarisht 70.000 kwh në muaj.

Konsumimi mesatar i energjise elektrike

Subjekti”Frutibest”shpk me Nipt K42701204T, per prodhimin e tubave plastike perdor energji ne menyre te konsiderueshte. Faturat e energjise ndryshojne cdo muaj ne baze te prodhimit dhe perdorimit te saj. Mesatarisht faturat jane ne vlerat 900.000 leke te reja.

- Procesi teknologjik qe zhvillohet ne kete aktivitet ne menyre te permbledhur eshte si me poshte

Prodhimi i tubave plastike ne fabrike behet nepermjet nje procesi automatik te kompjuterizuar me makineri bashkekohore te prodhimit te tubave plastike.

Profitet e tubave qe prodhohen jane nga DN16 deri ne DN315,te zeza dhe me ngjyre,meveshje me ngjyra nga brenda.

Procesi i prodhimit fillon me programimin e makinerise per profilin e tubit qe do te prodhohet dhe vazhdon me tej me futjen e lendes se pare,granulat(kokrriza) plastike ne makineri nepermjet thithesve automatike qe e cojne lenden e pare ne nje depozite hermetike me temperature prej 200 grade Celsius ,ku makineria ben tharjen dhe ngrohjen e saj.Me tej granulati kalon ne cilindrin e shkrirjes ,ku pasi behet shkrirja ,nepermjet shnekut ,lenda e

shkrirë del nga cilindri dhe kalon në dhomen e vakumit ku i jepet forma e tubit dhe njekohesisht fillon ftohja e tij. Në mënyrë automatike pasi del nga vakumi tubi gjysem i ftohtë kalon në dy vaska me ujë, dhe në fund të makinerisë është paketuesja e tubit që është edhe kjo pjesë e kesaj makinerie e cila realizon mbledhjen e tubit në formë rruloni, e në fund behet lidhja e tubit në mënyrë manuale, pra nga punetoret.

- **Burimet e shkarkimeve nga instalimi**

Shkarkime në ajër - Nga zhvillimi i aktivitetit nuk kemi shkarkime, por mund të kemi clirime të lehta nga mjetet e transportit. Komponente të cliruar mund të citojme CO, NO₂, SO₂. Zona në fjalë është zonë industriale. Keshtu që gjenerimi i gazeve nga mjetet do të jete në intervale të shkurtra kohe dhe mund të konsiderohet i paperfillshëm. Duhet të theksojme edhe faktin se mjetet gjatë shkarkimit të lendes së pare dhe ngarkimit të produktit perfundimtare do të fiken.

Shkarkime në ujë- Ujrat e njeve sanitare do të shkarkohen në gropë septike, kurse ujë teknologjik nuk do të kete pasi në kete aktivitet ujë perdoret vetem si ujë ftohes dhe është riarkullues.

Shkarkime në toke- Nga zhvillimi i aktivitetit nuk do të kete shkarkime në toke, persa i perket mbetjeve urbane që do të gjenerohen nga konsumi i perditshëm i punetoreve grumbullohen në kontener të mbyllur brenda aktivitetit dhe në fund të cdo dite pune do të largohen për në vendet e perbashkta të administruara nga Pushteti Vendor.

Gjenerimi i zhurmave- Zona e operimit ka një nivel zhurme goxha të lartë krahasuar me pika të tjera. Zhvillimi i aktivitetit mund të ndikojë në një rritje shumë të lehtë të zhurmës për mos thënë që do të jete e paperfillshme.

- **Kushtet në vendndodhjen e instalimit dhe rastet e njohura historike të ndotjes**

Vendi i zhvillimit të aktivitetit disponon të gjithë kapacitetin dhe hapësirën për të operuar pa krijuar ndotje dhe shqetësime.

- **Natyra dhe sasi të shkarkimeve të pritshme nga instalimi në çdo vend/mjedis, si dhe identifikimi i efekteve të rëndësishme të shkarkimeve në mjedis**

Shkarkimet që vijne si pasoje të zhvillimit të aktivitetit nuk mund të konsiderohen ndotese. Keto shkarkime do të jene normale, brenda legjislacionit aktual në fuqi. Operatori do të marrë masa të vazhdueshme për minimizimin sa më të madh të tyre, duke bërë edhe monitorimet perkatëse për komponentet e cituar në Aneksin e mesiperme. Clirime të lehta në ajër do të konsiderojmë gazet CO, NO₂, SO₂, të cilat gjenerohen vetëm në momente shumë të shkurtra kohore vetëm në momentin e ndezjes së motorit të mjetit pasi kanë shkarkuar lenden e pare ose pasi janë ngarkuar me produktin perfundimtare.

NDIKIME NEGATIVE NE MJEDIS
Rrezatimi Jonizues
Nga zhvillimi i aktivitetit nuk kemi rrezatime jonizuese.
Vibracionet
Funksionimi i aktivitetit gjeneron vibrime shume te lehta vetem ne rastet kur vihet ne pune impianti i rikuperimit, e cila ndodh vetem ne harqe kohore te shkurtra, gjithashtu edhe ne mjetet e transportit. Keto vibrime jane shume te lehta, nuk ndikojne negativisht ne mjedisin e zones, shqetesimin e banoreve apo bizneseve qe ndodhen ne afersi te aktivitetit.
Ndikimet ne popullsi
Realizimi i projektit nuk do te kete ndikime ne levizjen apo zhvendosjen e popullsise se rajonit ku zhvillohet aktiviteti. Gjate funksionimit te aktivitetit nuk ka emetime ne ajer, toke apo uje te cilat ndotin ambientin dhe te rrezikojne shendetin e punonjesve apo te popullsise se rajonit.
Ndikimet ne toke
Aktiviteti ne fjale nuk gjeneron shkarkime ne toke, pasi te gjitha ambientet e ketij aktiviteti jane te shtruara dhe te sistemuara.
Mbetjet e ngurta
Mbetjet e ngurta qe dalin si rezultat i aktivitetit te punonjesve do te grumbullohen ne vendet e caktuara nga shoqeria dhe me pas do te dergohen per ne vendet e caktuara nga Pushteti Vendor. Kompania do te punoje per ndarjen e tyre qe ne vendburim, nepermjet konteniereve me ngjyra.
Ndikimet ne ajer
Referuar natyres se aktivitetit mund te kemi ndikime negative ne ajer. Clirime minimale ne ajer, mund te kemi vetem nga levizjet e mjeteve te transportit, megjithate ne pikepamjen mjedisore dhe shendetesore keto ndikime mund te konsiderohen te paperfillshme.
Ndikimet ne ujera
Funksionimi i aktivitetit nuk do te kete ndikime ne ujera. Ne ujera do te kemi vetem shkarkimin nga nyjet sanitare te cilat do te shkarkohen grope septike gjithashtu edhe ujerat e prosesit te larjes se mbetjeve ne impiantin e rikuperimit do te shkarkohen ne gropen setike pastrimi i te ciles do te behet sa here te shihet e arsyeshme ne bashkpunim me instancat perkatese.
Ndikimet ne klime
Gjate zhvillimit te aktivitetit nuk priten ndryshime te dukshme klimaterike, si ne drejtim te permiresimit ashtu edhe ne ate te perkeqesimit te saj. Nuk do kete ndryshime ne temperature, ne drejtim te eres, ne sasine e reshjeve. Pra kryerja e ketij aktiviteti nuk ndikon fare ne kushtet klimaterike te kesaj zone.
Ndikimet ne floren dhe faunen
Zona në te cilen ushtrohet aktiviteti nuk është një zonë urbane shume e zhvilluar dhe eshte prone private pra nuk mund te analizojme ndikime ne flore dhe faune. Operatori do te shtoje siperfaqet e gjelberta per nje pamje vizuale me te kenaqshme per syrin dhe per te mirat ne pikepamjen mjedisore.

Ndikimet nga zhurmat
Zona ne te cilen zhvillohet aktiviteti eshte nje zone urbane jo shume e populluar por e frekuentuar pasi ndodhet buze rruges Peqin-Rrogozhine. Per kete arsye zhurma eshte prezente ne cdo ore te dites nga qarkullimi rrugor i makinave ashtu edhe nga ai njerezor. Nga funksionimi i aktivitetit nuk pritet te kete rritje te nivelit te zhurmave, aq me teper ndikime negative ne kete prizem.
Ndikimet e aktivitetit te zhvillimit ne rruget lokale dhe transportin
Infrastruktura ne te gjithe perimetrin e aktivitetit eshte e shtruar gjithashtu edhe rruga kryesore qe kalon prane aktivitetit. Nuk pritet qe te kete ndikime negative apo ndryshime te infrastruktures.
Ndikimet e aktivitetit te zhvillimit mbi ndertimet, trashegimine arkitektonike historike dhe zonat e mbrojtura
Aktiviteti qe ushtron shoqeria zbatohet ne nje zone ne sipërfaqen e së ciles dhe në nëntokën e saj nuk ka ndertime lidhur me trashegimine arkitektonike dhe historike, tiparet arkeologjike, si dhe mbi vepra te tjera njerezore. Kjo tregon qe zona është zonë e lirë jo vetëm për të realizuar kete aktivitet.
Ndikime ne rrjetin hidrografik
Natyra e aktivitetit kerkon perdorim te ujit per larjen e mbetjeve te plastikave perara se ajo ti nenshtrohet rikuperimit. Perdorimi i ujit qe do perdoret dhe ai per nyjet sanitare do te kryhet nga pusi i ndodhor brenda ambjenteve te aktivitetit te cilin subjekti e ka me leje te rregullt nga baseni perkates dhe do te shkarkohet ne grope septike.
Ndikimi social-ekonomik
Me operimin e ketij aktiviteti pritet te kete nje impakt pozitiv ne ekonomine e vendit, ne aspektin e punesimit.

- **Teknologjia dhe teknika të tjera të propozuara për parandalimin e shkarkimeve ose, kur kjo nuk është e mundur, për pakësimin e shkarkimeve nga instalimi, veçanërisht duke zbatuar teknikat më të mira të disponueshme**
  1. Teknikat më të mira të disponueshme " (TMD) do të thotë faza më efektive dhe e avancuar në zhvillimin e aktiviteteve dhe metodat e tyre te veprimit të cilat tregojnë përshtatshmërinë praktike të teknikave të veçanta për të siguruar në parim bazat për vlerat limite të emetimeve të percaktuara për të parandaluar dhe ku nuk është e praktikueshme, në përgjithësi për të reduktuar emetimet dhe ndikimin i tyre në mjedis në tërësi:
  2. 'Teknika' përfshin te dyja si teknologjine e përdorur dhe mënyren në të cilën impianti është projektuar, ndërtuar, mirëmbajtur, operuar dhe çmontuar.
  3. Teknikat me te mira te disponueshme' do të thotë ato qe jane te zhvilluara në një shkallë që lejon zbatimin në sektorin përkatës industrial, nën kushte ekonomikisht dhe teknikisht te zbatueshme, duke marrë parasysh kostot dhe përparësitë, nëse janë apo nuk janë përdorur ose prodhuar teknikat brenda territorit të Pales në fjalë, për aq kohë sa ato janë mjaft te lejueshme per operatorin;

4. Me të mirë ' do të thotë më efektiv në arritjen e një niveli të përgjithshëm të lartë të mbrojtjes së mjedisit në tërësi. Në përcaktimin e teknikave më të mira të disponueshme, konsideratë të veçantë duhet t'i jepet, në përgjithësi, ose në raste të veçanta faktorëve të mëposhtëm, duke pasur parasysh kostot me të mundshme dhe përfitimet nga një masë dhe parimet e masës paraprake dhe parandalimit:
5. Proceset e krahasueshme, pajisjet apo metodat e funksionimit të cilat kanë qenë provuar me sukses në një shkallë industriale;
6. Përparimet teknologjike dhe ndryshimet në njohuri shkencore dhe të të kuptuarit;
7. Natyra, efektet dhe vëllimi i emetimeve në fjalë;
8. Datat e montimeve për instalimet e reja apo ekzistuese;
9. Koha e nevojshme për të futur teknikën më të mirë të mundshme;
10. Konsumi dhe natyra e lëndëve (përfshirë ujën) të përdorura në proces dhe efikasitetin e saj të energjisë;
11. Nevoja për të parandaluar apo zvogëluar në minimum ndikimin e përgjithshëm të emetimeve në mjedis dhe rreziqet për të;
12. Nevoja për të parandaluar aksidentet dhe për të minimizuar pasojat e tyre për mjedisin. Koncepti i teknikave më të mira të disponueshme nuk i drejtohet këshillimit të ndonjë teknike ose teknologjie të veçantë, por marrjes parasysh të karakteristikave teknike të impianteve në fjalë, pozitën e saj gjeografike dhe kushtet lokale mjedisore

- **Alternativën në lidhje me zgjedhjen e vendit të instalimit dhe teknologjinë e përdorur**

Aktiviteti është ekzistues dhe që ne fillim ka qenë ne të njëjten vendndodhje, kjo sepse është në një dhe vend të pershtatshëm për kryerjen e këtij aktiviteti. Për këto arsye edhe fitimet ekonomike arrijnë targetin që kompania i ka vendosur vetes. Teknologjia është bashkohore dhe procesi i punës është i tillë që mbron mjedisin si nga shkarkimet e lengeta ashtu edhe ato në ajër dhe zhurma.

- **Masat për parandalimin dhe rikuperimin e mbetjeve (nëse është e nevojshme)**

1. Grumbullimi i mbetjeve urbane në konteniere të posacem dhe hermetik për të evituar aromat e pakëndshme sidomos në periudhë reshjesh dhe thatësire.
2. Diferencimi i mbetjeve të ardhura nga aktiviteti i punonjësve që në burim në kosha me ngjyra.
3. Depozitimi periodik në vendet e përbashkëta që administrohen dhe terhiqen nga Njësia e Qeverisjes Vendore.
4. Mbajtja e regjistrave për sasinë e mbetjeve të gjeneruara dhe depozitimi i tyre në harqe kohore 6-mujore në instancat shtetërore përkatëse mbetje nga procesi teknologjik nuk do të ketë pasi kemi të bëjmë me një impiant rikuperimi mbetjesh dhe prodhim të produkteve prej plastike.

- **Masat për përdorimin eficient të energjisë**

1. Auditimi vjetor, nga auditues ne procese per evidentimin e perdorimit eficient te energjise.
2. Kualidimi i vazhduar i impianteve.
3. Vleresimi nga menaxheri i energjise per gjendjen e impiantit dhe vleresimit i pjeseve me te reja.
4. Vendosja apo zevendesimi i pajisjeve jo me vone se 2 vjet pas perfundimeve te dala nga Audituesi i Energjise.

- **Masa të tjera të planifikuara në përputhje me parimet e përgjithshme që rregullojnë detyrimet themelore të operatorit, dmth:**

Janë marrë masat e nevojshme për të parandaluar aksidentet dhe për të kufizuar pasojat e tyre

Detyrimet e punëdhënësit

- Punëdhënësi vetë ose personi përgjegjës që ka ngarkuar, duhet t'u bëjë të ditur punëmarrësve:
- Specifikat e punës në vendin e punës ku punon secili.
- Pajisjet që do të perdoren.
- Mundësitë për aksidente, shkaqet dhe masat për mënjanimin e tyre.
- Rregulloret e sigurimit teknik dhe mbrojtjes në punë në Republikën e Shqipërisë, aktet ligjore dhe udhëzimet në zbatim të tyre, lëshuar nga institucionet përgjegjëse.
- Veçoritë e punës, ku do të punohet, rregullat e sigurimit teknik dhe mbrojtjes në punë për të shmangur aksidentet dhe ruajtur shëndetin e punonjësve që do të punojnë.

Përveç sa më sipër punëdhënësi ka detyrë që:

- Të sigurojë për çdo rast ndihmen e parë mjeksore.
- Të vendos në territorin e instalimit, në vende të dukshme tabelat me rregullat bazë të sigurimit teknik dhe të mbrojtjes në punë.
- Të bëjë instruktimin periodik të punonjësve dhe të plotësoj për këtë qëllim formularët bazë të përcaktuar në rregulloret e sigurimit teknik.

Detyrimet e punëmarrësit

- Të njoh mirë procesin e punës dhe makinerit apo pajisjet që ka në përdorim.
- Të njoh rregullat e sigurimit teknik që lidhen me frontin e punës ku punon.
- Të mbrojnë veten dhe shokët gjatë punës.
- Kur konstaton rrezik apo mundësi të ndodhjes së avarive që çojnë në rrezikim të jetës, të dijë çfare masa duhen marrë për shmangien e rrezikut.
- Të dijë të përdorë mjetet mbrojtëse në punë

Janë ndërmarrë masat e nevojshme, me ndërprerjet definitive të aktiviteteve, për të shmangur ndonjë rrezik të ndotjes dhe kthimin e vendit të operimit në gjendje të kënaqshme

Natyra e nje aktiviteti te tille nuk preket nga nderprerje sezonale. Per kete arsye nderprerjet definitive do te shoqerohen me zbatimin e planit te cmontimit te instalimit dhe zbatimin e plote te planit te rehabilitimit te mjedisit postfunksionim. Gjithashtu per nderprerje te tilla si pasoje e avarive qe shoqerohen me ndotje te tipeve te ndryshme duhet te njoftohen instancat shtetetore. Megjithate aktivitetit nuk parashikon nderpreje apo mbyllje te aktivitetit.

- Monitorimi i planifikuar i shkarkimeve nga instalimi.

Qëllimet e monitorimit mjedisor Monitorimi për parametrin që na intereson bëhet nëpërmjet matjeve të përsëritura, që merren me një frekuencë të mjaftueshme, për të bërë të mundur vlerësimin e gjendjes së mjedisit dhe ndryshimeve të tij në kohë. Është që të sigurojë të dhëna nëpërmjet të cilave të vlerësohet nëse zhvillimi i veprimtarisë është në përputhje me ligjet dhe standardet mjedisore që lidhen me të, për të vlerësuar shkallën e ndikimit (nëse ka), si dhe për të vlerësuar performancën mjedisore të menaxhimit të saj në kuadër të përmirësimit të vazhdueshëm.

Objektivat e Monitorimit:

- Të krahasojë cilësinë dhe gjendjen e mjedisit para fillimit të aktivitetit me atë gjatë funksionimit të instalimeve.
- Të monitorojë emetimet (nëse ka) në të gjitha fazat e zhvillimeve të projektit në përputhje me normat dhe standardet ligjore të Shqipërisë dhe BE.
- Të përcaktojë nëse ndryshimet e mundshme mjedisore janë si rezultat i zhvillimeve të aktiviteteve që kryhen në rajonin ku ndodhet objekti ku janë instaluar linja e prodhimit dhe nëse ka lidhje dhe impakte kumulative me aktivitetin e propozuar.
- Për të përcaktuar efektivitetin e masave përmirësuese të zbatuara nga faktorët zhvillues të aktivitetit në rajon.

- Për të përcaktuar impaktet afatgjatë (nëse ka).
- Për të përcaktuar zgjatjen e kthimit në normalitet të cilësisë së mjedisit në rajon, në rastet kur vlerësohet se ka ndikime dhe impakte në të.
- Të krijojë një arkivë (regjistër) të cilësisë së mjedisit, një bazë të dhënash që do të mund të përdoret në të ardhmen.
- Për të garantuar përshtatshmërinë e një objekti mjedisor për tu përdorur për qëllim të caktuar

Monitorimi i Planifikuar	
Monitorimi i parametrave mjedisore (ajer, uje dhe zhurme)	Cdo 6 muaj
Monitorimi i trajnimeve te stafit ne raste emergjente	Cdo 6 muaj-1 vit
Monitorimi i gjendjes mekanike te pajisjeve operuese	Cdo dite nga punonjesi i impiantit Cdo 1 muaj nga mekanike te posacem
Monitorimi i perdorimit eficient te energjise	Cdo 1 vit nga kompania dhe cdo 2 vjet nga Audituesi i Energjise